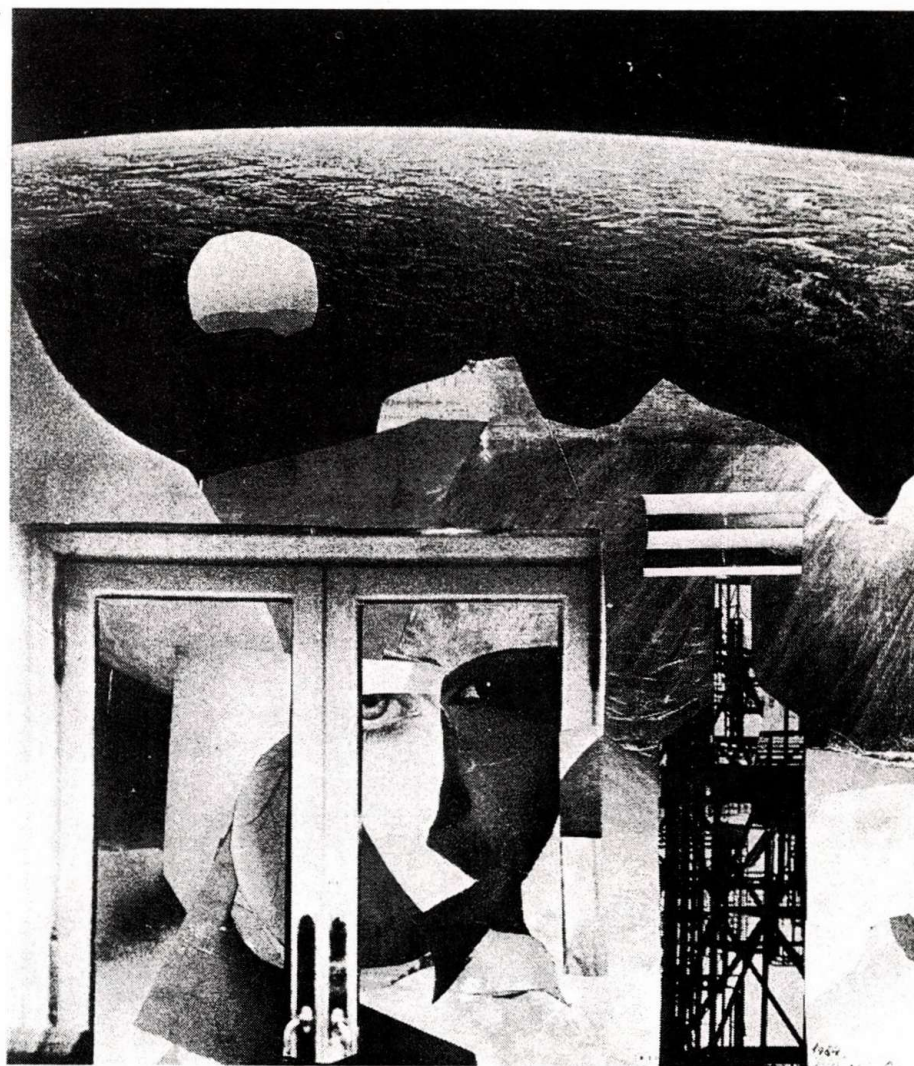

HALÁSZ-SZABÓ SÁNDOR
1994 - 95

Halász-Szabó Sándor festőművész három évtizede él Svédországban. Mégis, mert mélyek a gyökerek, a gyermek-és ifjúkor szálai eltéphetetlenek, időről-időre úgy érzi, hogy; - Atyt idézve - el kell számolnia a helyeknek, melyek lelkét nevelték. Rendszeresen jelentkezik alkotásaival az óhazában. Nemcsak bemutatja azonban műveit a művészetszerető, tárlatlátogató közönségnek, hanem a rendező intézményeket meg is ajándékozza festményeivel. Mivel legutóbbi hazai kiállítása óta már egy évtized eltelt indokolt, hogy főbb állomásaiban megismerkedjünk életútjával és alkotói pályájával.

1920 június 11-én született Szentesen, Koszta József városában. A művészéletrajzok szokásos fordulata, hogy „már kora gyermekkorában. . .”, rá is érvényes azzal a kiegészítéssel, hogy a rajzolás mellett kezdetben a szavak is érdekelték, jól érezte magát az irodalom órákon is. Később mégis a vonal győzedelmeskedett és ennek eredményeként sorra születtek portréi családtagjairól, ismerőseiről. A kereskedő apa csak akkor nyugodott bele, hogy fia nem folytatja az apai mesterséget, amikor a városszerte nagy tekintélynek örvendő Koszta József érdemesnek tartotta arra, hogy korrigálással, tanácsokkal segítse az ifjú Halász-Szabót. Gallé Tibor szabadiskolájában folytatott tanulmányai után első nekifutásra felvették a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Rudnay Gyula növendékeként 1944-ben kapott diplomát. A főiskolás évek nemcsak a magasszintű szakmai ismeretek elsajátítását jelentették, hanem ez időben számos barátság is kialakult és széles ívű kulturális igényét is ki tudta elégíteni.

Bár a főiskola elvégzése után több csoportos tárlaton is szerepelt és három egyéni kiállítást is rendezett, 1963-ban mégis Svédországba költözött. Áttekintve alkotói pályáját indokoltnak kell tekintenünk döntését, mert Magyarországon még évtizedekig kellett volna várnia arra a művészi szabadságra, amelyet igényelt.

Az új környezetben anélkül, hogy teljesen elszakadt volna középeurópai élményeitől, kötődéseitől hatott rá a svéd gondolkodás és kulturális környezet. Ezen túl munkásságának harmadik forrásaként számára is, mint minden európai kultúrember számára örök vágyat és ígézetet jelentett a mediterráneum. A középeurópaiság, közelebből a magyar képzőművészet tradíciójához való kapcsolódása jól érzékelhető egyéni és csoport portréinak mélységes humanizmusán, emberi azonosulásának intenzitásán. A művészetikán túl a vizuális élmény komoly, olykor drámai újjáteremtése is a tradíciók átsugárzásának jele. A mediterráneum elsősorban a hellén kultúra és mitológia ihlető forrásaként jelenik meg alkotásaiban. Ezek a művei a görög képzeletvilág némi titokzatossággal és dekorativitással és a mindezt átszövő derűs léletszeretettel nyújtanak élményt számunkra. A svéd történelmi múlt és környezet nem a couleur locale formájában, hanem a kortársi svéd művészet szabad szelleme és az egyetemes művészeti törekvések iránti nyitottsága révén hatott rá. Így jutott el az absztrakcióig, a tiszta formák és színek festői lehetőségeinek felismeréséig.

A három forrás Halász-Szabó Sándor tehetsége, alkotóereje által életműve folyamává egyesülve ömlik az egyetemes művészet óceánjába.

Dömötör János

Halász-Szabó Sándor

Collage, grafika, festmények

Képek töredékeit új összefüggésekbe csoportosítani s a töredékekből váratlan élménveket adó új kombinációkat hozni létre: ez a collage.

Halász-Szabó Sándor szimbolista művész, ami azt jelenti, hogy műve közvetett módon tükrözi a háttérben rejtőző valóságot. Ezért, ha úgy vesszük, szimbolikus már az is, hogy mostanában leginkább a collage műfajában dolgozik.

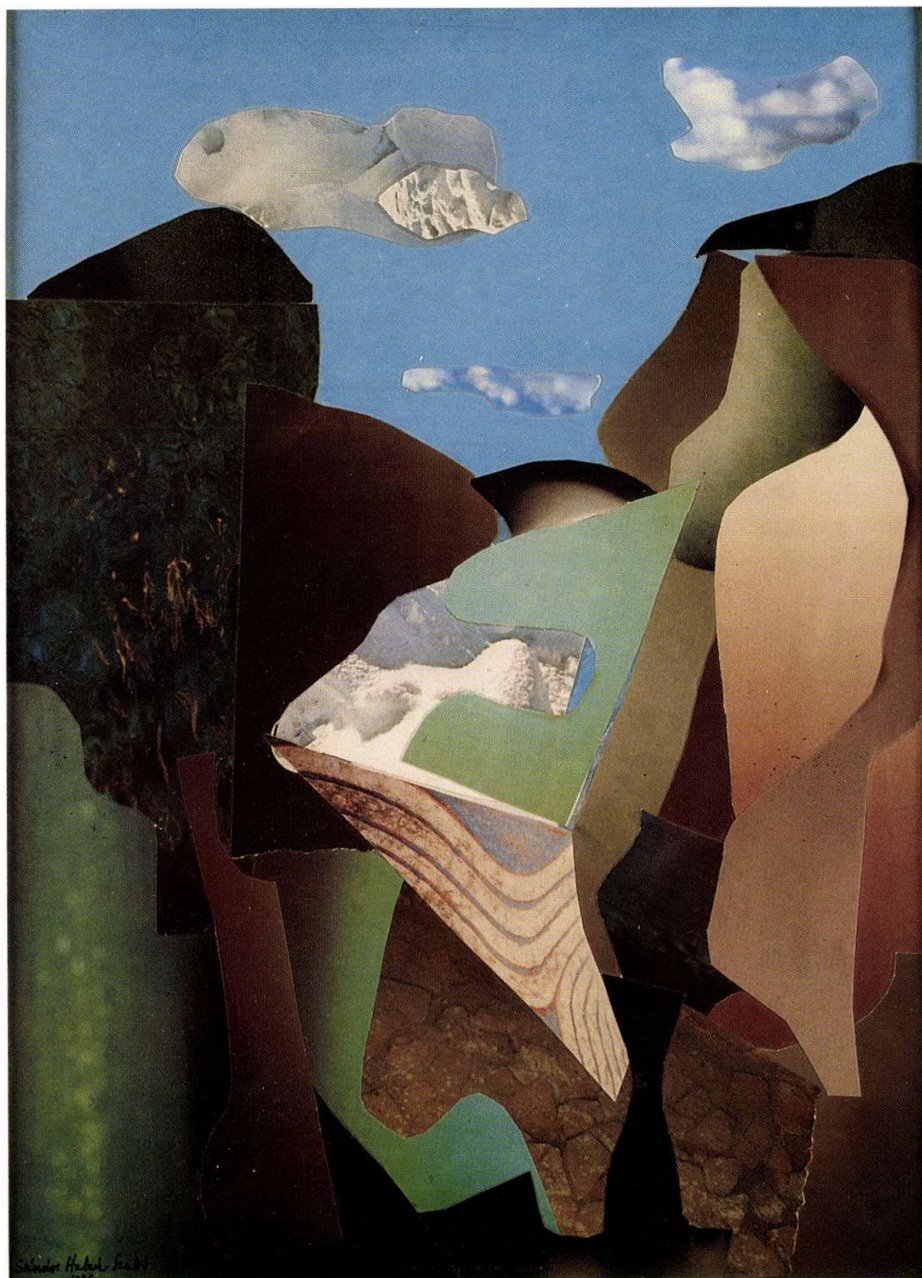
Halász-Szabó Sándor művészetének három forrása van: középeurópai, melyben felnőtt s tanult; a skandináv, melyet Svédországba költözése után fedezett fel, és a klaszikus mediterrán, melynek az évek folyamán egyre inkább hatása alá került. Természetesen itt nem tudatos választásról van szó, hanem temperamentumról és egyéni alkatról. Magyarországi művészképzése során széles technikai alapot szerzett. Az évszakok váltakozása, mely oly markáns nyomokat hagy a skandináv természetben, mint-ha lírai hajlamait szabadította volna fel. Számos utazásai közben, főleg a görög szigetvilágban és Kisázsiaiban, találkozott a klasszikus hagyományokkal, ami fokozta igényét a művészi világosság és egyensúly iránt.

Ha világosan megkülönböztethető is Halász-Szabó Sándor művészetében ez a három összetevő, ez egyáltalán nem azt jelenti, hogy szolgáian követné példaképeit. Bármilyen témához nyúl, mindig egyénileg dolgozza fel. Ahogyan a collage sokfelől származó összetevőiből valami egészen új szintézis jön létre, ugyanúgy fonódnak új és egyéni egységbe Halász-Szabó Sándor műveiben a különféle kultúrszférák ihlető erői.

E téren kétségkívül kolorisztikus érzékenysége a legfontosabb. A festészetben a szín az érzelmek kifejezésének legfőbb eszköze.

Halász-Szabó Sándor sosem köti színeit valamilyen konvencionális színskálához, hanem kihasználja a színek egész tartományát. Hol visszafogott, molltónusú, hol teljes zengéssel szól, tisztán felszabadultan. Életrajzi adatok firtatása nélkül is érezzük, milyen egyéni, saját élményeket, saját élettapasztalatot kifejező művészet ez. A színek mellett a kompozíció, az egyensúly és a térkezelés Halász-Szabó Sándor legfontosabb kifejező eszköze. Kolorista érzékenységét a skandináv természetromantikus művészettel való találkozása csiszolta ki, képszerkesztésére viszont ugyanilyen nagy hatással volt a mediterrán kultúra iránti vonzalma, ami szigorú formai fegyelmet ír elő. Kompozícióit többé-kevésbé mindig áthatja a görögös tisztaság. De képvilágában emellett sok az irracionális és sokféleképp értelmezhető elem is. Tájain a sziklák mögött valamilyen titokzatos – amint ő maga mondja "mágikus" – mélység sejthető. Vajon milyen mesebeli lények bújnak meg "A titokzatos sziget" barlangjaiban?

Halász-Szabó Sándor festményei, de főként collage-ai egy beérett művészi tudás és új, kiküzdött művészi szabadság kifejezései. Provincializmustól távol, gyökereivel az európai hagyományban.

Making a collage means taking out fragments of pictures and putting them into new contexts, so that the fragments form new combinations, which give completely different and unexpected experiences. The art of Sándor Halász-Szabó is symbolistic, which means that his work indirectly reflects the underlying realities. Therefore it is possible to see a symbol also in the fact that collage is the art form that he now prefers to work in.

The art of Sándor Halász-Szabó originates from three different cultures: the central-European, in which he grew up and was educated; the Nordic, which he encountered after moving to Sweden; and the classical Mediterranean, the influence of which has increased with the passing years. Of course, the choice is not a conscious one; it is a question of temperament and personality. His art training in Hungary gave him a solid technical base. Nature in the Nordic region, which is characterized by hefty changes of the seasons, seems to have contributed a lyrical vein to his art. Finally, the classical tradition that he met with on his many voyages among the Greek islands and in Asia Minor sharpened his demand for artistic clarity and balance.

Though it is possible to discern these three components in his art, his work is independent. In everything that he does, there is a personal remoulding. Just as the different origins of the collage components form a new synthesis, the impulses from the different artistic spheres are woven together in Halász-Szabó's art into a new and personal unity.

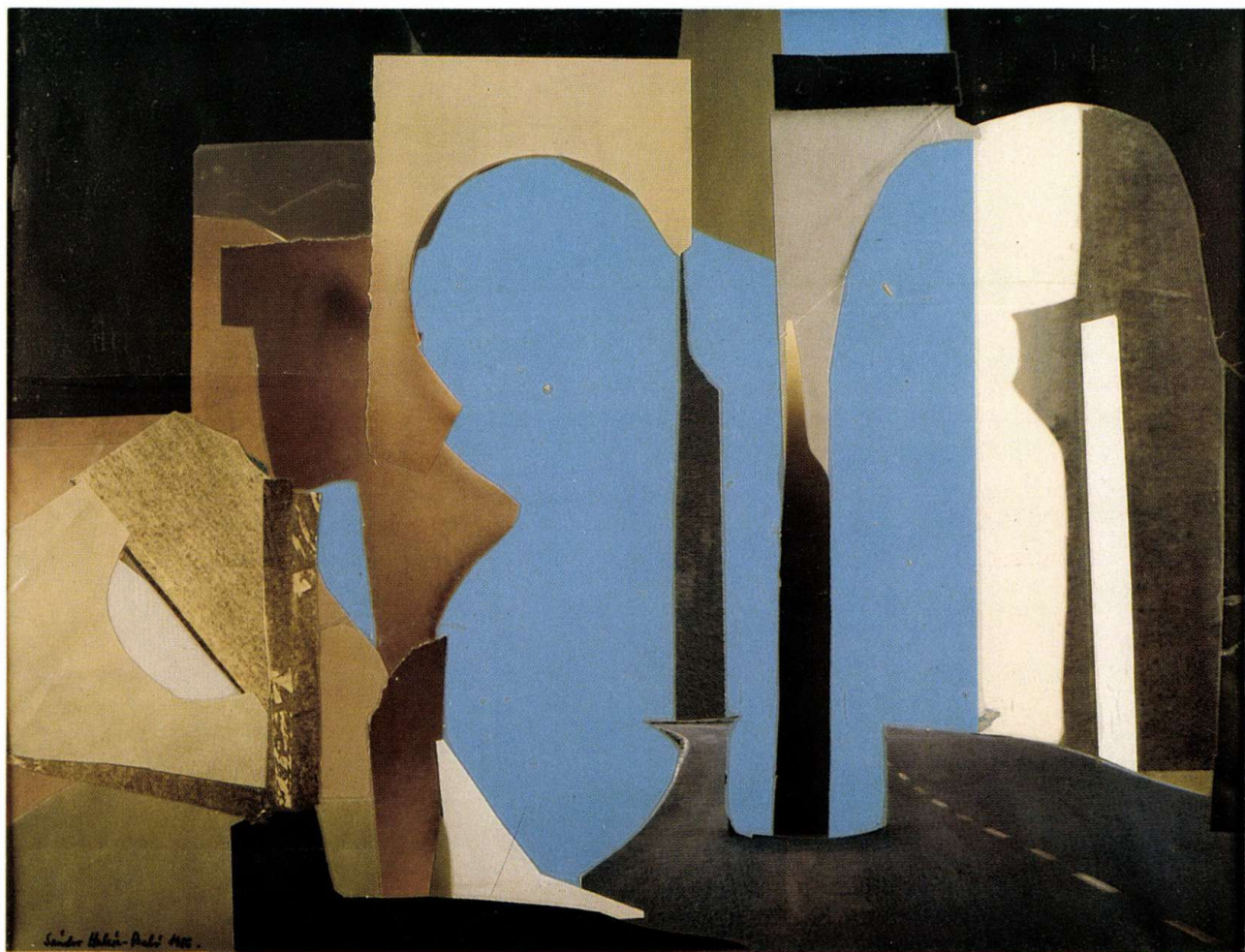
The most important factor in this respect is his sensitivity to colour. In paintings, colour carries the emotional expression. Halász-Szabó's colour is never bound to a conventional scale but plays over the whole register. It may be dull or in a minor key but may also be light and liberating. Without entering more deeply into his biographical background, it has a deeply personal touch, marked by his own experience of life.

Beside the colour, the composition, the balance and the creation of space are Halász-Szabó's more important means of expression. If his sensitivity to colour evolved through his encounter with Nordic romantic art, his love of Mediterranean culture, with its rigorous demand for formal control, was undoubtedly of equal importance for the construction of the picture. A Hellenistic clarity increasingly stamps his compositions. All the same, there are also irrational and ambiguous elements in his pictures. There is a mysterious depth (he himself has called it "magic") beyond the rocks in his landscapes. What supernatural beings are hiding in the caverns of "The Mysterious Island"?

Halász-Szabó's paintings and primarily his collages testify to a recently gained mastery and a newly acquired artistic freedom, without provinciality, on the basis of the European tradition.

Stockholm 11:th March 1991

Carl Molin
Professor

Halász-Szabó Sándor

Született 1920-ban Szentesen

1939-1944 a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végzi tanulmányait.

1948-tól Budapesten él és számos budapesti és vidéki kiállításon vesz részt.

1963 óta Svédországban él.

Csoportos kiállítások

1946	Ernst Muzeum, Budapest. Szentes, Szeged Muzeum
1947	Ernst Muzeum, Budapest. National Gallery, Budapest
1956	Műcsarnok, Budapest
1958,	1959, 1960, 1961, 1962 Hódmezővásárhely Muzeum
1963	National Gallery, Budapest
1966	Konst i offentlig miljö, Uppsala
1967	Galleri Plan for Art, Pittsburgh, USA
1973	Modern Muzeum, Stockholm
1974	Grupp Solna–Solna gallery–Djursholm–Saltsjöbaden
1974	Presenze 74, Rasegna Internazionale di Pittura, Milano
1975	Grupp Solna–Jakobsberg–Uppsala konsthall
1975	Presenze 53, Fiera Internazionale, Milano
1976	Trofeo Internazionale Raffaello, Milano "Special Premie"
1977	Grupp Solna–Lidingö–Solna gallery
1981	Danderyds konstnärsgrupp–Lidingö
1982	"Hommage à la Terre Natale" Budapest, Műcsarnok
1983-84	De Unga.
1983	Danderyds konstnärsgrupp, galleri Viktor, Djursholm
1985	De Unga nyári tárlat, Stockholm
1990	Galleri Viktor, Djursholm 10 év Danderyd művészeivel.

Egyéni kiállítások

1943	Szentes Muzeum, Szeged Muzeum, Ungern
1958	Szentes Muzeum, Hódmezővásárhely Muzeum
1960	Galleri Fényes, Budapest
1964	Galleri Prisma, Stockholm
1966	Jönköpings Museum
1968	Konsthallen, Uppsala
1970	Solna Kostgille
1973	Galleri Tiffany, Stockholm
1974	Il Pavone, Milano
1977	Undercroft gallery, Pittsburgh, USA

1977	Taide Maalarit, Helsinki
1981	Könyvtár, Djursholm
1983	Konstsalongen De Unga, Stockholm
1983-84	Vándor Kiállítás Magyarország
1984	Galleri Max, Stockholm
1984	Galleri Viktor, Danderyd
1987	De Unga, Stockholm
1988	Falkenberg (városháza)
1989	Galleri Max, Stockholm

Muzeumok:

Nemzeti galeria, Budapest, Szeged múzeum, Tornyai Muzeum, Hódmezővásárhely, Koszta muzeum Szentes, Amos Anderson Múzeum Helsinki.

Állami gyűjtemények:

Uppsala, Danderyd, Örebro, Jönköping, Solna.

- Egyéni kiállítások:** 1991. Vasarely Múzeum
1992. Vándor kiállítás
Észak Svédország
Kalix, Gällivare, Lulelo
1993. Bis kops Arnö

Húsz éves a Szentesi Galéria

Meghívó

A Szentesi Művelődési Központ szeretettel várja Önt és Barátait

1994. szeptember 8-án 17 órakor a

GALÉRIÁBA

(Szentes, Kossuth tér 5. I. emelet)

Halász-Szabó Sándor

festőművész

Csongrád megyei tárlatsorozatának megnyitójára.

Megnyitja: Dömötör János művészettörténész

Megtekinthető:

Szentesi Galéria 1994. szept. 8 - okt. 1-ig 10-13 és 15-18 óráig

Kálvária Galéria Szeged 1995. január

Tornyai János Múzeum Hódmezővásárhely 1995. február

Városi Galéria Csongrád 1995. március